

maal, som Statskassen ellers næppe vilde overtage, at Staten har været nødt til at overtage de 30,000 Kr. til Landbohøjskolen, som tidligere udrededes af Sorø Akademi. Jeg ser altsaa ikke, at hele denne Transaktion har været en Formuefremgang. Dette spiller imidlertid ikke nogen stor Rolle, men det vil dog altid, dersom man godtgænder Rigtigheden af min Opfattelse, føre til en Formindskelse af den aarlige Formuefremgang af henved $\frac{1}{4}$ Mill. Kr. Men selv om vi medregne den Theatergjælden, som Statskassen overtog, bliver Resultatet altsaa som nævnt, at vi kun have afdraget paa Gjælden og gjort nye Forskud paa Laan for en halv Million Kroner mindre, end vi have forbrugt af Aktiverne, og det vil da ogsaa vise sig, naar vi se paa, hvad der i denne Sammenhæng er Hovedpunktet, nemlig hvorledes de aarlige Udgifter til Forrentning af Statsgjælden med Fradrag af Indtægterne af Aktiverne nu stille sig. Det, der noget komplicerer Forholdet, er, at i dette Femaar købte Staten de sjællandske Jernbaner, der derved ere komne op paa Aktiefoden, men selv om vi medregne dem, finde vi, at der i 1882—1883 medgik henimod 40,000 Kr. mere til Forrentning af Statsgjælden efter Fradrag af, hvad der kunde dækkes ved Forrentning af Aktiverne og Indtægterne af de sjællandske Jernbaner, end der medgik 1877—1878. Der er altsaa ikke nogen Fremgang paa den Konto, der er ikke skabt en saadan gunstigere Balance, at man af den Grund kan opgibe nogen Indtægt, og dette er jo ogsaa et ganske naturligt Resultat, naar det Foranstørte forholder sig rigtigt, at man har afdraget Mindre paa Gjælden til Stiftelse af Forskud og Laan, end man har forbrugt af Aktiverne. Resultatet bliver altsaa dette, at vi, selv om vi medregne Theatergjælden som Afdrag paa Statsgjælden, dog altsaa have forbrugt omtrent $\frac{1}{2}$ Million yderligere af Aktiverne, som altsaa er anvendt til — og følgerig maa fraregnes — Formueerhvervelse, og den resterende Del af Formueerhvervelsen bliver da dels, hvad der er henlagt til Kassebeholdningen med omtrent $17\frac{3}{4}$ Mill. Kr., og dels hvad der er udgivet paa § 27 til et samlet Beløb af henved $25\frac{1}{4}$ Mill. Kr., hvorfra jeg altsaa drager den halve Million, jeg nys nævnte, som indkommen ved Afdrag paa Aktiver. Saa faae vi til Rest omtrent $24\frac{2}{3}$ Million, og lægge vi det sammen med Kassebeholdningen, faae vi omtrent 42,400,000 Kr., altsaa henved $8\frac{1}{2}$ Mill. Kr. aarlig. Men naar vi se paa, hvortil disse 24—25 Mill. Kr. paa § 27 er brugt, viser det sig for det Første, at vi have anvendt lidt over 600,000 Kr. til nye Telegrafanlæg. Disse

kanne være overordentlig nyttige og priseligg Foranstaltninger, men jeg kan ikke gaa ind paa at betragte dem som virkelig Formuefremgang, eftersom Telegrafvæsenet beständig giver en Underbalance paa de aarlige Finantslove, og det faa meget mindre, som dette Understud bliver saa meget større, jo mere vi anvende til nye Telegrafanlæg. Det er jo nemlig klart, at efter at vi først have faaet Hovedlinierne og de Stationer, som betale sig, anlagte, og man saa skal til at indrette Anlæg til et eller andet mere affides Punkt i Landet, hvor Trafikken er mindre, saa bliver den aarlige Udgift forøget. Forholdet viser sig ogsaa at være det, at medens vi, før vi havde anvendt disse 600,000 Kr. til Telegrafanlæg, havde et aarligt Understud, der i 1877—1878 var 20,000 Kr., saa er dette Understud i 1882—1883 gaaet op til 85,000 Kr. Det kan egentlig ikke betragtes som en Formuefremgang, og jeg ser ikke, at det kan sætte os i Stand til at faa af paa andre Indtægter. Saa er der anvendt 425,000 Kr. til Esbjerg Havn, 360,000 Kr. til Helsingørs Havn, 92,000 Kr. til Hirtshalsanlægget og Frederikshavns Havn. Alt dette er vistnok ogsaa meget hensigtsmæssige, gode og nyttige Foranstaltninger, men naar man ser paa Vandbygningsvæsenets aarlige Konto, ser man ikke, at der er fket nogen Forøgelse i Indtægterne, tværtimod se vi, at der ogsaa der er et Understud, et voxende Understud. Vandbygningsvæsenet gav i 1877—1878 et Understud af 18,000 Kr. og i 1882—1883 et Understud af ca. 29,000 Kr., og dersom man vil se bort fra det enkelte Lars Tilfældigheder og derfor vil tage et helt Femaar, vil man se, at der i 1873—1878 var et Overstud af ca. 2,000 Kr., medens der i det sidste Femaar har været en Underbalance af 5,000 Kr. Jeg ser heller ikke, at der er nogen Formuefremgang paa denne Konto, Formuefremgang i den Betydning, at der staffles os forøgede Indtægter. At der nemlig en Gang i Fremtiden kan resultere forøgede Indtægter deraf, skal jeg ikke benegte, men jeg tror rigtignok, at man her maa regne med de paavislige Forøgelses i Indtægterne, naar man af den Grund vil kalde det en Formuefremgang. — Saa er der yderligere anvendt noget over 800,000 Kr. dels til en isbrydende Skruedamper, dels til et Skib til Masnedjund, dels til et nyt Postdampskib i Stedet for „Sjælland“, som maatte kasseres. Jeg ser heller ikke, at alt dette er en Formuefremgang, at det er en Formuefremgang, at et Skib bliver kassabelt, og at man maa staffe et nyt i Stedet; Indtægterne stige i alt Fald ikke af den Grund. Postvæsenets Indtægter have ganske vist